

Učna snov: GRAF OBRATNEGA SORAZMERJA

Pri tem poglavju se bomo naučili:

- kaj je graf obratnega sorazmerja,
  - kako narišemo graf obratnega sorazmerja,
  - kako z grafa odčitamo vrednost odvisne in neodvisne spremenljivke.
- .....

Kar je napisano z zeleno, je moja dodatna razlaga in ne rabiš pisat v zvezek. Vse ostalo pa mora biti napisano v vaših zvezkih!

V matematični zvezek napiši naslov

GRAF OBRATNEGA SORAZMERJA

Graf si bomo pogledali na primerih.

Primer 1:

Rok in Špela sta pri fiziki merila čas gibanja avtomobilčka na baterije. Avtomobilčku sta pred posamezno vožnjo spremenila hitrost in merila čas v katerem je avtomobilček vedno prevozil enako razdaljo 80 m. Svoje meritve sta zapisala v preglednici.

Čas t (min)	Hitrost v (m/min)
1	80
2	40
4	20
5	16
8	10

→ **A(1, 80)**

→ **B(2, 40)**

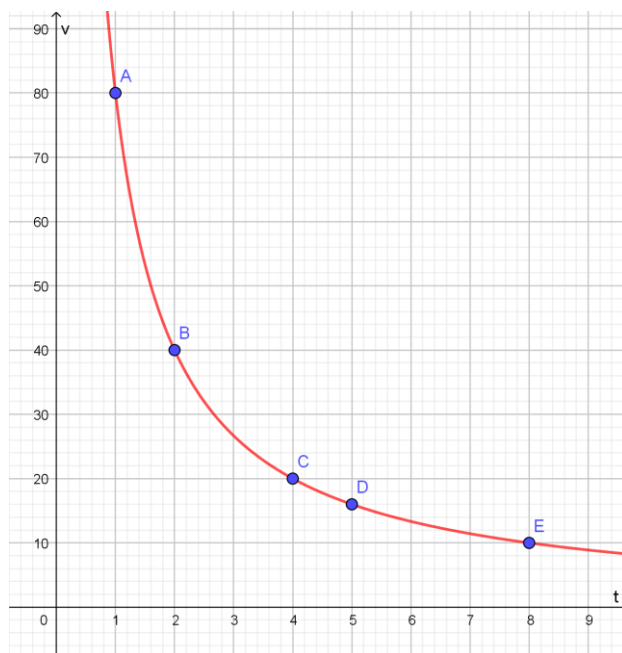
→ **C(4, 20)**

→ **D(5, 16)**

→ **E(8, 10)**

Pri nalogi sta čas in hitrost v OBRATNEM SORAZMERJU (**kolikokrat večja** kot je hitrost, **tolikokrat krajši** je čas, ki ga avtomobilček porabi za določeno pot).

Iz preglednice izpišemo točke in jih vnesemo v koordinatni sistem.

Graf obratnega sorazmerja je krivulja, ki se približuje koordinatnima osema x in y , a se nobene od njiju nikoli ne dotakne.

Zanima nas, ali je graf vedno le v 1. kvadrantu koordinatnega sistema? Poglejmo si še en primer.

Primer 2:

Poišči pare vseh celih števil, katerih produkt je 4.

- Sestavi preglednico in jo izpolni.
- Dobljene pare upodobi s točkami A, B, C, ... v koordinatnem sistemu in jih poveži v graf.

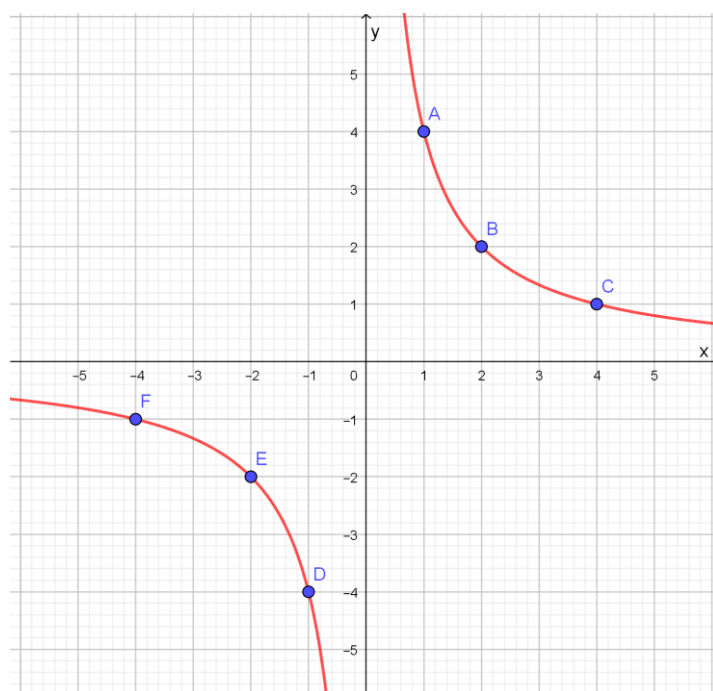
Cela števila so negativna in pozitivna cela števila, $\{\dots, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots\}$.

- Recimo, da so ti pari števil x in y in vemo, da je njun produkt enak 4, $x \cdot y = 4$.

$x \cdot y$	4	4	4	4	4	4
x	1	2	4	-1	-2	-4
y	4	2	1	-4	-2	-1
(x, y)	(1, 4)	(2, 2)	(4, 1)	(-1, -4)	(-2, -2)	(-4, -1)

Če pomislimo, količini x in y sta v OBRATNEM SORAZMERJU, saj če npr. x dvakrat povečamo, se y dvakrat zmanjša. (Glej v preglednici!)

Narišimo še graf.

Torej vidimo, da je lahko graf obratnega sorazmerja ne le v 1. kvadrantu, ampak tudi v 3. kvadrantu, odvisno od tega, ali so vrednosti količin lahko tudi negativne.